

"ÖKAD SATSNING PÅ HEMVÄRNET"

Regeringen vill utveckla hemvärdnet med de nationella skyddsstyrkorna. Vi vill öka antalet aktiva och kommer stegvis att tillföra bättre utbildning och utrustning.

■ **HEMVÄRNET** är en kvalificerad och modern del av Sveriges insatsförsvaret. Hemvärdnet bevakar, skyddar, ytövervakar och stödjer dessutom det civila samhället. Bevakningen av viktiga skyddsobjekt är en huvuduppgift.

Förankringen i det civila samhället är stark. När försvaret kallas in för att bekämpa skogsbränder, översvämningar eller delta i skallgång efter försvunna personer är det ofta hemvärns-soldaterna som gör jobbet. Deras lokalkännedom är en betydande fördel.

Hemvärdnet har kort beredskapstid och kan rycka ut till samhällets värn med i stort sett omedelbar verkan. Ett behov som ofta uppstår när en kris eller katastrof inträffar. Med regeringens försvarsproposition ökar hela försvarets förmåga att göra insats här och nu. Hela insatsorganisationen – inklusive hemvärdnet – kommer att vara i princip omedelbart tillgängligt.

Hemvärdnets starka civila för-

Hemvärnssoldater på väg mot riksdagshuset. FOTO: ANDERS KÄMPE

ankring bekräftas i en Sifo-undersökning som presenterades i mars i år. Mer än 9 av 10 av de intervjuade har hört talas om Hemvärdnet, varav 70 procent är positivt inställda.

Mer än var tredje person har redan nu hört talas om de nationella skyddsstyrkorna och nästan hälften vet att de kommer att vara en del av Försvarsmakten och hemvärdnet. Av dessa är drygt hälften positivt inställda.

I dag är det knappt 13 000 av de 30 000 i hemvärdnet som är så

aktiva att de uppfyller sina kontrakt. Regeringen vill öka detta till 22 000 och samtidigt stärka såväl utbildning som utrustning.

MÅLSÄTTNINGEN är att ungefär 17 000 av dem kommer att utgöra de kvalificerade nationella skyddsstyrkorna, som kommer att kunna användas som förband också i fredstid för att exempelvis stödja det lokala samhället. Det är en ökad satsning på hemvärdnet och den inhemska försvarsförmågan.

Vid stormen Gudrun och vid oljeutsläpp i Öresund och Östersjön har hemvärdnets insatser varit både viktiga och uppskattade. Klimatförändringarnas ökade risker för bland annat översvämningar och stormar kommer att ställa högre krav på samhällets krisberedskap. Här kommer hemvärdnet med de nationella skyddsstyrkornas roll att växa i betydelse.

Det traditionella hemvärdnet ska fortsätta att verka som frivilligt stöd till samhället i fredstid och komplement till de nationella skyddsstyrkorna i krigstid. Lokaliseringen fortsätter att vara regional och den ökade användbarheten och rörligheten gör att förbanden kan användas i hela landet om så skulle krävas.

I det nya försvaret kommer hemvärdnet och de nationella skyddsstyrkorna att utgöra en viktig och uppskattad del av insatsorganisationen.

STEN TOLGFORS (M)
FÖRSVARSMINISTER

FRÅGA HEMVÄRNSOMBUDSMANNEN

FRÅGA: Avtalstimmar kontra övrig tid?

Hur skall det vara egentligen? Jag har blivit kallad till diverse övningar, funktionsutbildningar, baskrav och instinktivskytte med mera. För detta fick jag 16 timmar avtalstid. Det är väl OK.

Men, sedan kom en kallelse till ny funktionsutbildning som skulle ge 16 timmars avtalstid, om jag inte varit så dum att jag deltagit i de tidigare övningarna för då får jag ingen avtalstid, istället utgår övrig tid.

ALLT I AKT och mening att man skall vara tvungen att delta i höstens KFÖ, annars har man inte fullgjort sitt kontrakt. Det spelar (enligt uppgift) ingen roll hur många övningar jag fortsättningsvis deltar i före KFÖ:n, det

blir i alla fall bara registrerat som övrig tid.

Finns det inga regler för vad som är avtalstid respektive övrig tid? Är det samma ordning i den här frågan på andra bataljoner? Jag har ingenting emot själva KFÖ:n, den ska bli ganska intressant faktiskt. Men är deltagandet frivilligt eller tvång?

Och nästa år? Kan jag då strunta i alla övningar (utom baskrav) och bara göra KFÖ:n, så att jag fullgör mitt kontrakt? Hur duglig är jag då som soldat? Och hur många gånger kommer inte min stridskamrat och de andra i gruppen/plutonen/kompaniet svära över den som inte kommer på övningarna?

UNDRAR MATS JACOBSSON

SVAR: HEJ MATS!

Även under 2009 fortgår försöken med hemvärnsvecka. De bataljoner som fått centralt uppdrag att genomföra hemvärnsvecka under 2009, skall som en försöksfråga tillämpa att bara hemvärnsveckan ger avtalsenlig tid. När hemvärnsveckan blir permanent (2010) bör också ett nytt avtal lanseras.

För att hemvärnsveckan ska få önskad effekt kan då avtalstexten lyda, ”- Jag förbinder mig vid att varje år fullgöra en förbandsövning om X el Y-dygn”. (X-dygn= Hvpluton, Y-dygn= Insats) Inriktningen är naturligtvis att vi ska sluta att räkna timmar.

Syftet med detta är att tillgodose det som politikerna vill

”köpa” av oss, dvs användbara förband (läs regeringens proposition). För att kunna skapa användbara förband måste vi skapa en situation där vi övar minst 85 procent av plutonens personal samtidigt (mättet på en stridsduglig pluton enligt VU 60-systemet). Vid övning/utbildning vid sidan av hemvärnsveckan deltar man frivilligt och det registreras som övrigt tid. Det är frivilligt att gå med i hemvärdnet, men för att vi ska få användbara förband måste vissa krav uppfyllas.

MATS JONSSON
HEMVÄRNS-
OMBUDSMAN

08-788 85 49, 070-677 03 96
E-POST: MATS.G.JONSSON@MIL.SE

ARMÉINSPEKTÖREN: Inför ett nytt KFÖ-system

Under de senaste 7–8 månaderna har vi kunnat se en politisk kursändring vad avser synen på försvaret av Sverige. Balansen mellan internationella uppgifter och den "nationella dimensionen" har på ett påtagligt sätt harmoniserats.

■ **BAKGRUNDEN** till denna politiska balansering av uppgifterna går tydligt att finna i den debatt som utvecklades efter krisen mellan Ryssland och Georgien sensommaren 2008.

I samband med Folk och Försvars konferens i Sälen i januari framfördes från både politiker, främst folkpartiet, men också från media och debattörer, betydelsen av en tydligare nationell långsiktig inriktning.

Bevis för denna kursändring finns i regeringens inriktningsproposition om försvaret som presenterades för Riksdagen den 19 mars i år.

I denna proposition är det främst följande formuleringar som på ett spårbart sätt kan kopplas till försvaret av Sverige;

- "Det militära försvaret ska enskilt och tillsammans med andra försvara Sverige och främja vår säkerhet, både i Sverige, i närområdet och utanför närområdet. Hela Sverige ska försvaras."

- "Det svenska försvaret ska fortsatt ha ut hållighet, men ökad tillgänglighet måste prioriteras. Försvaret behöver förband som är omedelbart gripbara för att värna Sverige och närområdet samt för insatser utanför närområdet."

- "De nationella skyddsstyrkor som utvecklas i hemvärnet får bättre utbildning och materiel jämfört med dagens hemvärn och utgör en viktig del av Sveriges försvar."

TIDSKRÄVANDE UPPBYGGNAD

Personligen välkomnar jag en ökad tydlighet i den politiska ambitionen avseende försvaret av det egna territoriet.

Det tar tid att bygga upp den förmåga man demonterat ner eller saknar. För att exemplifiera tidsförhållanden att bygga upp en operativ förmåga kan nedanstående exempel vara bra att betrakta;

- Efter försvarsbeslutet 1925, genomfördes kraftiga reducer-

Försvarsmakten måste bli mer synlig anser arméinspektören. På bilden insatssoldater som rycker fram i centrala Umeå.

FOTO: THERESE ÅKERSTEDT

ingar av Försvarsmakten. Exempelvis;

- Antalet regementen reducerades från 28 st till 11 st.
- Flottans fartyg reducerades från 102 st till 79 st.
- Värnplikstiden sänktes till 140 dagar för huvuddelen.

- År 1936 beslutades att Sverige skulle genomföra en kraftig upprustning. Denna upprustning var klar år 1945 enligt beslutet som togs 1936.

- På 70-talet demonterades marinens förmåga till ubåtsjakt. När kränkningarna tog fart i början på 80-talet beslöt man att återta ubåtsjakt förmågan. Det tog ca 10 år innan förmågan (materiel, personell kompetens, samträning med mera) var på en godtagbar nivå.

- 1982 beslöt riksdagen att flygvapnet skulle tillföras ett nytt stridsflygplan- JAS. Den första divisionen var operativ 1997, alltså femton år efter beslut.

HOTBILD

Många gånger förs resonemang- et utifrån vilken hotbild som närvarande är "gångbar". Denna "hotbildsfixering" är traditionellt

vanskelig eftersom politiska beslut tenderar historiskt sett att nästan alltid att vara i fel fas, det vill säga när hotbilden ändrats så är resurserna för små eller ibland suboptimerade.

När det gäller försvaret av Sverige så behövs en långsiktig inriktning, det vill säga "bottenplattan" av förmågor måste oavsett hotbild finnas över tiden och denna förmåga måste alltid vara utrustad och samövad för att vara trovärdig.

För att göra en enkel jämförelse så kan man uttrycka sig på följande sätt; "den som är stor och stark blir inte påhoppad och får stryk på skolgården".

VAD BEHÖVER FÖRSVARSMAKTEN

Det är viktigt att Försvarsmakten får arbetsro och en tydlig långsiktig inriktning i det riksdagsbeslut som troligtvis fattas innan midsommar.

Mer preciserat så är följande områden de absolut viktigaste för Försvarsmaktens utveckling de kommande 5–10 åren:

1. Robust personalförsörjningssystem.
2. Övningsverksamhet i full omfattning. Vi kan inte fortsätta

med att "övningsverksamheten är en budgetregulator". Därutöver behöver ett nytt anpassat KFÖ/repövningssystem införas för att kontraktsförband på ett trovärdigt sätt kan vara användbara, tillgängliga och inte kräva återtagande.

3. Tydligt och enkelt beredskapssystem som på ett trovärdigt sätt hanterar både nationell och internationell beredskap och som kopplas till ett nytt materieförsörjningssystem.

4. Ett nytt anpassat mobiliseringssystem som medger effektivitet och korta tider för förberedelser när beredskapen höjs.

5. Synlighet hos befolkningen. Försvarsmakten måste göras mer synlig över tiden i hela landet.

BERNDT GRUNDEVİK
GENERALMAJOR/ARMÉINSPEKTÖR

FOTO: FÖRSVARETS BILDBYRÅ